Europaparlamentet
2019-2024

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet
Ordföranden

24.1.2024

Johan Van Overtveldt
Ordförande
Budgetutskottet
BRYSSEL

Ärende: Yttrande över riktlinjerna för budgeten för 2025 – Avsnitt III (2023/2220(BUI))

Inom ramen för det aktuella förfarandet har utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet fått i uppdrag att lägga fram ett yttrande för ditt utskott. Vid utskottssammanträdet den 29 november 2023 beslutade utskottet att översända detta yttrande i form av en skrivelse.

Vid utskottssammanträdet den 24 januari 2024 behandlade utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet detta ärende[1]. Vid detta sammanträde beslutade utskottet att uppmana budgetutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas.

Med vänlig hälsning

Robert Biedroń

[1] Följande ledamöter var närvarande vid slutomröstningen: Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo, Laura Ballarín Cereza. Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Lívia Járóka, Andżelika Anna Możdżanowska, Maria Veronica Rossi

FÖRSLAG

A. Jämställdhet och undanröjande av bristande jämställdhet är ett av de centrala värden som Europeiska unionen grundar sig på, och unionen har förbundit sig att främja jämställdhet och jämställdhetsintegrering i all sin verksamhet i enlighet med artikel 8 i EUF-fördraget.

B. Europaparlamentet har upprepade gånger uppmanat kommissionen att främja och genomföra jämställdhetsintegrering, jämställdhetsbudgetering och könsspecifika konsekvensbedömningar inom alla unionens politikområden.

C. Jämställdheten inom unionen har påverkats särskilt av de många kriser som unionen står inför där kvinnor drabbas oproportionerligt hårt, såsom krig och användningen av sexuellt våld som krigsvapen, en ökning av könsrelaterat våld och våld i hemmet, begränsningar av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), bakslag för kvinnors rättigheter samt det ihållande lönegapet mellan könen.

D. Budgetarna är aldrig könsneutrala och behöver därför fastställas med det tydliga målet att uppnå jämställdhet, antidiskriminering och målet att nå alla människor och deras särskilda behov, inbegripet kvinnor och flickor i all deras mångfald, samt främja kvinnors ekonomiska egenmakt, genom ett konkret åtagande om jämställdhetsintegrering.

E. Diskriminering måste utrotas och åtgärdas effektivt av medlemsstaterna och EU, och en ökande andel av EU:s budget, inbegripet EU:s strukturfonder och investeringar i högkvalitativa och tillgängliga offentliga omsorgstjänster, måste utformas för att skapa nya, lika möjligheter på EU:s arbetsmarknad, även för kvinnoledda små och medelstora företag, samtidigt som man strävar efter att uppnå en samhällsmodell där jämställdhet råder både vad gäller omsorgsuppgifter och lön (*equal carer- and equal earner*).

1. Europaparlamentet understryker att ett jämställdhetsperspektiv måste integreras och utvärderas i budgetcykeln och i alla program, i alla skeden, och beklagar att detta mål, trots upprepade uppmaningar från Europaparlamentet, fortfarande inte har uppnåtts. Parlamentet efterlyser systematisk och obligatorisk insamling, rapportering och utvärdering av jämförbara könsuppdelade data för att möjliggöra obligatoriska konsekvensbedömningar ur ett jämställdhetsperspektiv inom alla unionens politikområden, särskilt en fullständig redogörelse för resultaten av jämställdhetsmetoden.

2. Europaparlamentet betonar att ett jämställdhetsperspektiv och jämställdhetsrelaterade mål bör integreras i alla politikområden och EU-program. Parlamentet upprepar därför sin begäran om genomförande av jämställdhetsbudgetering i alla skeden av budgetförfarandet samt fastställande av relevanta budgetposter för att möjliggöra en effektiv övervakning av EU-budgetens bidrag till jämställdhet och en könsmedveten översyn av alla program och utgifter.

3. Europaparlamentet betonar behovet av att vidareutveckla kommissionens metod för spårning relaterad till jämställdhet, vilken inte bara bör identifiera jämställdhetspåverkande åtgärder i vissa EU-program, utan även spåra den totala finansieringsvolym som avsatts för jämställdhet i EU:s budget.

4. Europaparlamentet upprepar behovet av att stärka Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) med den personal och budget som krävs för att det ska kunna fullgöra sitt mandat och hantera en kraftig ökning av antalet begäranden om tekniskt stöd för jämställdhetsintegrering. Parlamentet påminner om att EIGE har en avgörande roll när det gäller att sprida värdefull kunskap om situationen avseende jämställdhet och kvinnors rättigheter i EU samt sakkunskap om policy, jämställdhetsintegrering och könsmedveten analys. Parlamentet erkänner värdet av EIGE:s årsrapport, som gör det möjligt för medlemsstaterna att utforska de underliggande aspekter som hindrar jämställdheten. Parlamentet noterar att EIGE:s tjänster efterfrågas allt mer och understryker att underfinansiering och underbemanning av EIGE är oförenligt med unionens mål och värden. Parlamentet betonar dessutom att en korrigering av de oroande trender som EIGE tagit upp skulle hjälpa den bredare europeiska ekonomin att bli mer konkurrenskraftig, effektiv och resilient. Parlamentet betonar vikten av att använda de befintliga verktyg som utvecklats av EIGE, såsom dess verktygslåda för jämställdhetsbudgetering i alla skeden av utvärdering, genomförande och övervakning inom de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

5. Europaparlamentet beklagar bristen på särskilda budgetposter för jämställdhetsåtgärder och betonar vikten av att öka finansieringen för förebyggande och bekämpning av könsrelaterat våld inom segmentet Daphne, samt jämställdhet och jämställdhetsintegrering inom programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden. Parlamentet efterlyser särskilt ökad finansiering för kvinnor som flyr kriget i Ukraina och som löper stor risk att utsättas för våld. Parlamentet påminner om vikten av att ha särskilda könsrelaterade budgetposter tillsammans med tydliga uppgifter om den anslagna finansieringen. Parlamentet upprepar att detta bör vara praxis för alla program som omfattar jämställdhetsrelaterade mål, såsom ESF+, och pekar på behovet av att särskild uppmärksamhet ägnas nätvåld mot kvinnor i detta och andra relaterade övergripande program.

6. Europaparlamentet betonar det oroande och allt större bakslaget för jämställdhet, rättsstatsprincipen och kvinnors rättigheter samt vikten av EU:s instrument för att öka medvetenheten om denna situation och motverka den. Parlamentet beklagar att kommissionen inte inkluderade ett särskilt jämställdhetsprogram i sitt budgetförslag. Parlamentet uttrycker på nytt sin oro över sambandet mellan angreppen på rättsstaten, demokratin och de mänskliga rättigheterna och bakslagen för jämställdheten och kvinnors rättigheter.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öka budgetanslagen till det civila samhällets organisationer inom de befintliga programmen, särskilt de som har att göra med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), bland annat genom att tillhandahålla och underlätta tillgången till säkra och lagliga aborter och de som arbetar med att bekämpa könsrelaterat våld och tillhandahålla stödtjänster för offren. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att stärka rättsstatsprincipen och se till att EU-medel inte görs tillgängliga för någon enhet som är inblandad i kränkningar av de mänskliga rättigheterna, särskilt med avseende på minoriteter, eller sådana kränkningar av rättsstatsprincipen som påverkar kvinnors friheter och grundläggande rättigheter, inbegripet SRHR.

8. Europaparlamentet betonar att jämställdhetsfrågor till stor del saknas i pelarna grön omställning och digital omställning i faciliteten för återhämtning och resiliens, vilket är en förlorad möjlighet att effektivt integrera jämställdhet i klimat- och miljömålen.

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN AV YTTRANDE HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN

Föredraganden förklarar på eget ansvar att han inte har mottagit några synpunkter från någon enhet eller person som ska tas upp i denna bilaga i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen.